

פניני מלך יצי יושר

פניני חכמה ועוסק מתורת רבותינו הקדושים:
האור החיים, הבעל שם טוב, הורע שמשון, הפלא יועץ, הליקוטי מוהרן, והאבי עזר,
שהבטיחו שיהיו 'מליצי יושר' בשמים בעד מי שילמד בדברי תורתם!

"בפירושי שום תשים ביונתך, במראה מקום תן עינים, ויאירו דברי באור החיים, ואז תושע מאלהי השמים, ברוב עושר ושנות חיים, ברכות יחולו על ראשך, כאשר תאזה גם נפשך" (מתוך שיר שכתב רביה"ק בסוף ספרו אור החיים, ונשמט בדפוסים האחרונים. הובא בתולדות רבינו חיים בן עטר, להר"ר מרגליות עמ' 39).
"וראה כתוב [בספר שם הגדולים], דבצרות פולין נגלה [מהר"ם אלשיך] לחכם אחד בהקיץ להצילו מתוך ההפכה על שהיה לומד תדיר דרשותיו, יעויין שם, ומעין כיוצא בזה נגלה אלי בחלום על ספר אור החיים להרב הקדוש מורינו הרב חיים בן עטר זיע"א" (לשון מהר"ה פלאגי ז"ל בכף החיים סימן לא [בנד"מ לב] סעיף נה).
הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א אמר: "שכמו שבדורות הראשונים היה הזוהר הקדוש מסוגל לטהרת הנשמה, כן בזמן הזה מסוגל לימוד האור החיים הקדוש על התורה - לטהר את הנשמה" (דברי דוד השלם הנד"מ אות כד).

האור החיים
רבינו חיים
בר משה
בן עטר
זצוק"ל
נלבע טו תמו תקג

טעם ירידת בני ישראל למצרים - כדי להעלות את מצרעות הקדושה שנפלו לשם ומצרעות אלו נתקרו על ידי העיני והצער של עם ישראל

"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש ובייתו באו" (שמות א, א).

כתב רבינו האור החיים הקדוש זצ"ל (בראשית מו, ג), וזה לשונו: "ולהשכיל על דבר, אקדים אמרי קדוש הוא הרשב"י ואנשי סודו (ליקוטי תורה מקץ), שאמרו, כי טעם הגליות הוא - לברר חלקי הקדושה המפוזרים בענפי הקליפה, וכי במצרים להיותה מלאה גלולים ושם תקוף הטומאה - שם הוא שביית חלקי הקדושה הרבים והעצומים, כי לערך גודל הטומאה - יהיה בקרבה חלקי הקדושה, וזה היה מיום שחטא אדם הראשון שלטה שפחה רעה בניצוצי הקדושה, ועיני כל ישראל על זה בכל הגליות ובפרט בגלות מצרים. והוסיפו לומר ז"ל (שם וישב), כי עם היוצא מארץ מצרים העומד על הר סיני - הוא העם שהיה שבוי בתוך קליפת מצרים, ואליו אמר משה נביא ה' (דברים ד, ח) 'ומי גוי גדול וגו'. ולזה עצמו יכוין ה' בדברו עם יעקב טעם שמסכים על ישיבת יעקב במצרים, הוא לסיבת גוי גדול אשר הוא אבוד שם בקליפת מצרים וצריך הוא להוציאו משם, וזולת ירידת יעקב אין תקוה לזה, כי בעוצם קדושתו ישאב כל ענפי הקדושה אשר שם, מה שאין זולתו יכול עשוהו. ולזה תמצא שאמרו ז"ל (ב"ר פ' עט) שלא מת יעקב אבינו עד שראה ס' ריבוא יוצאי חלציו, ואותם ס' ריבוא נתענו שם אחר כך ונצרפו בכור הברזל בעוני מצרים ויצאו מזוקקים" וכו'. עכ"ל.

עוד כתב רבינו האור החיים הקדוש זצ"ל (בראשית מז, כז), וזה לשונו: "כי סיבת ירידת מצרים היא - להעלות ניצוצי הקדושה אשר נתפזרו ובאו שמה, והוא אומרו 'וישב ישראל בארץ מצרים', פירוש, שהיא מקום קליפה המזוהמת, 'בארץ גושן' - מלשון הגשה, כי שמה הוגשו כל ניצוצי הקדושה באמצעות ענף הקדושה שהוא ישראל - שהוא בבחינת אבן השואבת לדומה לו. ואמר לשון יחיד (וישב ישראל) רמז אל היותם בלב מיוחד כולם ואין ביניהם פירוד, ובאמצעות כן 'ויאחזו בה' - פירוש אחזו דבר בה והם הניצוצות הנזכרים, ובזה 'ויפרו וירבו' - כי כשיתרבו הנפשות יתרבו הנולדים, ועיין מה שפירש המגיד למהרי"ק בפירוש פסוק וימת יוסף וגו' ובני ישראל פרו וישרצו וירבו, ותמצא עזר לדברינו דברי אלהים חיים. עכ"ל.

מגלות האחרון ירדו לשער הנ של הטומאה להעלות ניצוצי הקדושה אשר שם ויצליחו לצאת משם בכח התורה הקדושה!

עוד כתב רבינו האור החיים הקדוש זצ"ל בפרשת שמות (שמות ג, ח), שבעיקבתא דמשיחא ירדו עם ישראל לשער הנ' של הטומאה - להעלות את ניצוצי הקדושה אשר שם, ויצליחו לצאת משם בכח התורה הקדושה, וזה לשונו שם: "הנה למה שקדם לנו כי עיקר הגלות הוא לברר הניצוצות שנטמעו בנ' שערי טומאה, וכמו שציינתי דבר זה כמה פעמים, בזה ינוח דעת בב' השאלות, כי אם היה מוציאם קודם זה - היו מפסידים בירור החלק ההוא, ותדע שעם ה' השיגו בבחינת כללותם הכלול במשה שנתייחס בשם עמו השגת מ"ט שערי בינה, וטעם שלא השיג שער החמישים - הוא לצד שאין המושג אלא בהשתדלות המשיג, ולצד שישראל לא נכנסו בנ' שערי טומאה לברר אותו - לא השיגו בחינת הקודש שכנגדו, והובטחנו כי לעתיד לבוא ישפיע בנו אל עליון תורת חיים שבשער החמישים, והשגתו הוא באמצעות הגליות, ובפרט גלות האחרון אנו משיגים הדבר. וטעם שנסתכנו ישראל במצרים בברור שער הנ', לצד שלא היו בני תורה, מה שאין כן דורות האחרונים - באמצעות תורתם ישיגו ליכנס לשער הנ' ולהוציא בולעו מפיו, ואז ספו תמו בחינת הטומאה". עכ"ל.

הבעל שם טוב
רבינו ישראל
ב"ר אליעזר ושרה
זצוק"ל
נלבעו סיון תקכ"ב

"ושאלתי את פי משיח אימת אתי מר, והשיב לי: בזאת תדע, בעת שיתפרסם למוךך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת, ויוכלו גם המה לעשות יחודים ועליות כמוך, ואז יכלו כל הקליפות ויהיה עת רצון וישועה" (איגרת 'עליית נשמה' מהבעש"ט, נדפסה בסוף ספר 'בן פורת יוסף' לתלמידו המובהק בעל התולדות יעקב יוסף).
"על כן כל מה שנתגלה ספר שעל פי דרך הבעל שם טוב, הוא קירוב לגאולה" (דברי שלום - להרה"ק מקאדינוב, בהקדמה ד"ב ע"א).
"ושמעתי כרוז יוצא מן השמים: אשר מי שיאמין בישראל בן שרה שכל עבודתו היה בעד ישראל בכלל ובפרט, וידבר ממנו בתחילת שבוע - יהיה לו שבוע טוב, בתחילת חודש - יהיה לו חודש טוב, בתחילת שנה - תהיה לו שנה טובה, ומזה נעשיתי מלא שמחה, שאף שכבר אהיה בעולם האמת יוושעו בני ישראל על ידי" (ישועות ישראל מעשה יב).

גלות מצרים שיין אצל כל יהודי בפרטות, וצריך להתפלל על זה לה' יתברך!

"וְאֵלֶּה הַשְּׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם: אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ" (שמות א, א).

כתב הגה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זצ"ל בספרו **תולדות יעקב יוסף** (פרשת שמיי, דף פח ע"א), וזה לשונו: ענין גלות מצרים וגאולת מצרים כמו שהיה בדרך כללות אומה הישראלית, כך יש בפרטות אדם אחד, וכמו ששמעתי [מהבעל שם טוב הקדוש זצ"ל] פירוש הפסוק (תהלים סט, יט) 'קרבה אל נפשי גאלה', כי קודם שיתפלל על גאולה כללית - צריך להתפלל על גאולה פרטית לנפשו, ודברי פי חכם חן. עכ"ל.

עוד כתב בספרו **בן פורת יוסף** (פרשת ויחי, דף פב ע"ד), וזה לשונו: דאיתא בפסוק 'וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה וגו' ומשה היה רועה' וגו', וכתבתי **דיש שני מיני גלות**: א) גלות החומר והגוף אצל האומות, ב) גלות הצורה והנשמה אצל היצר הרע, שהוא המיצר והשונא הגדול של האדם, שמטריד את האדם בעסק הגוף וצרכי עולם הזה, שלא יהיה פנוי לפקח על עסקי נשמתו, ושני מיני גלות הנ"ל זה נמשך מזה, וכאשר קרבה אל נפשי גאלה, שהוא גאולת הנפש והנשמה מיצר הרע, אז מיד הוא גאולה כוללת החומר והגוף משעבוד וגלות האומות, ובזה תבין מה שאמר הכתוב 'ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף', שהוא היצר הרע שחידש גזירותיו אחר שמת בחינת יוסף וכו', שכל זמן אשר היה בחינת יוסף קיים אשר נקרא דעת לפקח בעסקי הנשמה, לא שלט בו היצר הרע, מה שאין כן כשמת יוסף, אז 'ויקם מלך חדש' - היצר הרע - שהוא גלות הנשמה, ומזה נמשך גלות ממש להגוף גם כן, עד אחר כך 'וימת מלך מצרים' - היצר הרע המיצר הגדול, או מלך של עולם הזה שנקרא מצרים, 'וימת' - שירד ממדריגתו, שגולד משה - הדעת, אז הרגישו בזה מה שהיה נשמתם בגלות היצר הרע - 'ויאנחו מן העבודה' - זו עבודת ה' יתברך, ויזעקו וגו'. והטעם שמת מלך מצרים אז ולא מקודם, כי 'ומשה היה רועה' וגו' שהוא בחינת דעת שבא לכלל ישראל, אז הרגישו חסרונם ויזעקו וגו' ותעל שועתם, ובא גאולה להצורה והחומר. עכ"ל.

הזרע שמשון
רבינו שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל
נחמני זצוק"ל
נלבעו אלול תקלט

"אוהבי ורעי ותלמידי, כאשר אני מחלה פניהם, בעשר לשונות של תפלה, לברור המנה היפה אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו, ובפרט אחרי מותי כי לימודם יהיה לי להשיב נפש ולעידון רוח ולזכות נשמת, וצדקה תהיה להם וצדקתם תעמוד לעד, לאכול בעולם הזה ולשבוע בעולם הבא, ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת, במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תלו" (מתוך הקדמת רביה"ק זצ"ל לספרו זרע שמשון).
"במשותא בעינא מינייכו, זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד של אמת, וכי מרובה מדת תשלומי חן וחסד ושלמה רבא מן שמיא, ובעיניכם תראינה בנים ובני בנים כשתלי זיתים סביב לשלחנכם חממים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם, עד יתקיים בכם 'המה יראו כבוד ה' הדר אלהינו', ונשא נס לגוים ואסף נדחי זרע ישראל, במהרה בימינו אמן" (שם).

"ויקם מלך זרע על מצרים אשר לא ידע את יוסף" (שמות א, ח).

כתב רביה"ק הזרע שמשון זצ"ל (פרשת שמות אות ד), וזה לשונו: "פסוק 'ויקם מלך חדש על מצרים' וכו', דרשו רבותי ז"ל (סוטה יא). למאן דאמר שנתחדשו גזרותיו, מאי 'אשר לא ידע את יוסף', עשה עצמו כאילו לא ידעו. עכ"ל.

יש לדקדק בלשון "שנתחדשו גזרותיו", שאם הכוונה לומר שעשה גזירות חדשות, היפך הישנות, היה לו לומר שעשה גזירות חדשות, דלשון "נתחדשו" - משמע שחידש הגזירות שכבר היו פעם אחרת ונשכחו, והוא עתה חידשם. וקשה, מה הם אלו הגזירות. ועוד, דלפי שיטה זו מהו 'אשר לא ידע' וכו' 'עשה עצמו וכו', ודילמא ידע את יוסף, ואף על פי כן גזר אלו הגזירות להכעיס ובזדון ובפשע. ועוד, מה תועלת שיעשה עצמו כאילו אינו יודע, אם הוא דבר מפורסם וכל העולם יודעים. ועוד, דיותר טוב היה לומר אשר לא זכר את יוסף, שהיה משמע שלא זכר הטוב והחסד שעשה יוסף למצרים, אבל לשון ידיעה אין לו ענין לכאן.

ויובן במה שכתב העשרה מאמרות (מאמר א' כל חי ח"א סימן ח). שההשגחה של הקב"ה היתה, שיוסף ישלוט על המצריים קודם שישלטו הם על ישראל, דאי לאו הכי היו ישראל משוקעים ח"ו בטומאה של מצרים ולא היו יוצאים משם לעולם. אבל עתה ששלט יוסף עליהם, נקראו עבדים לו, ומה שקנה עבד קנה רבו (פסחים פח:), ואם כן ישראל נקראו עבדים ליוסף ולא למצרים. עכ"ל.

ובזה יצא לנו טעם למה נקראו ישראל בשם 'יוסף', ולמה יוסף נקרא 'רועה ישראל', כדכתיב (תהלים פ, ב) 'רעה ישׂרָאֵל הַאֲזִינָה נֶגַח כְּצֹאן יוֹסֵף'. לפי שיוסף קנה המצריים לעבדים, בשביל שהיה רועה אותם בשנות הרעב, ראוי הוא לקרותו 'רועה ישראל', ולא רועה המצריים, הואיל שזה היה לטובתן של ישראל. ועוד, בשביל שהציל כל ישראל של היו נטמעים שם לעולם, ראוי הוא שכל ישראל יקראו על שמו וכו'.

ומעתה נחזור לענייננו, למאן דאמר שנתחדשו גזרותיו, ופרעה היה יודע שהמלכות של יוסף נתן כח לישראל לצאת ממצרים ולא להיות נטמעים שם, וחשב מחשבות כדי לבטל זאת השליטה של יוסף מעל המצריים, וכבר ידוע (עי' ב"ר פט, ז) שהיה כתוב בנימוסי מצרים שאין עבד מולך, ויוסף היה נקרא 'עבד', כדכתיב (בראשית מא, יב) 'עבד לשר הטבחים'.

ומה עשה זה המלך, חידש הגזירה הראשונה שאין עבד מולך, ורצונו היה להורות לעם שלא היה ברשותו לבטל נימוס זה, ומה שעשה יוסף שליט היה נגד הדת והדין והנימוס, והרי הוא בטל מעיקרו, ואין בשליטת יוסף על המצריים שם ממשות, והרי הוא כאילו אינה, ואם יוסף לא שלט על המצריים - יהיו ישראל נטמעים ביניהם.

אבל זה הוא טעות ושות, דניחא אם האמת היה שיוסף הוא עבד, אז היה כדבריו, אבל לאחר שנודע הדבר שיוסף לא היה עבד אלא בן חוריו, כדכתיב (בראשית מ, טו) 'כִּי גָבַח גִּבְחֵי מֵאֲרָץ הַעֲבָרִים', וכמו שראו שבאו אביו ואחיו במצרים, אם כן יוסף היה ראוי למלכות, ומה שעשהו פרעה שליט אינו היפך הנימוס של מצרים, ושליטתו היתה כהוגן, והמצריים הם עבדים לו. וזהו שאמר עשה עצמו כאילו לא ידעו, כאילו לא היה מאמין שיוסף הוא בן חורין ובנו של יעקב, רק כמי שאינו יודע אותו אלא בחזקת עבד" וכו'. עכ"ל.

הליקוטי מוהר"ן
רבינו נחמן
בר שמוחה ופיוגא
וצוקל
נלבע יח תשרי תקעא

"שמעתי בשמו שאמר, שכל אחד מאנשיו בוודאי יזכה בסוף לבוא בזה העולם למה שצריך. ואמר, שאין הקב"ה עושה לי זאת חס ושלום בשום פעם ליקח ממני איזה איש מאנשי באמצע, כלומר רק כל אחד יאריך ימים ושנים עד אשר יזכה לבוא לענינו ולמדרגתו הקדושה, שהוא צריך לבוא בזה העולם, אשר בשביל זה נברא" (חיי מוהר"ן סימן שב).
"שמעתי בשמו שאמר: הפחות שבאנשי, אני מוליך אותו בדרך של צדיק גדול מאד" (חיי מוהר"ן סימן שיד).
"אמר פירוש שהלימוד בחיבוריו הקדושים - הוא אתחלתא דגאולה" (חיי מוהר"ן סימן שמו). "ואמר שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על ידי לימוד הספר שלו" (שם סימן שמש). "ואמר שצריכין להשתדל מאד לקנות ספריו, כי אפילו כשעומדין בתיבה ומגדל - הם טובה גדולה, כי ספריו הם שמירה גדולה בבית לשמור גם העשירות וממון האדם מכל ההזקות" (שם סימן שנה).
מוהר"ן ז"ל אמר: "אמירת ספרי אדמו"ר ז"ל, שהם הליקוטי מוהר"ן, וספר המדות, וה'ספורי מעשיות, וה'שיחות' שלו - ה'אמירה' לבד - מסוגלת להנשמה כמו אמירת ספרי הזוהר והתיקונים" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן דיבורים ממוהר"ן ז"ל אות כו).

על ידי אמירת תהלים - זוכה לתשובה שלימה

"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו" (שמות א, א).

כתב רביה"ק זצ"ל בליקוטי מוהר"ן (תניינא תורה עג), וזה לשונו: "מי שרוצה לזכות לתשובה - יהיה רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגל לתשובה. כי יש נון שערי תשובה, ומ"ט שערים וכול כל אדם לזכות בהם ולהשיגם, אך שער החמשים הוא בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, כפיכחול, כי גם אצלו יתברך מצינו בחינת תשובה, כמו שכתוב (מלאכי ג, ז): 'שובו אלי ואשובה אליכם'."

ואלו המ"ט שערי תשובה - הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות שנים עשר שבטי י-ה, כי כל שער ושער יש לו אות ממ"ט אותיות השבטים, והנה הכל חפצים ליראה את שמו, ואף על פי כן לא כל אדם זוכה לעשות תשובה, כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה, ואפילו מי שיש לו התעוררות לתשובה, אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השיך לו, ואפילו אם מגיע לשם, יכול להיות שהשער של תשובה סגור, ומחמת כל זה אין האדם זוכה לתשובה. ועל ידי אמירת תהלים, אפילו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, הוא מתעורר לעשות תשובה, וגם זוכה על ידי תהלים להגיע אל השער ואת השיך לו ולפתח השער. נמצא שזוכה על ידי תהלים לעשות תשובה.

וזה בחינת (שמואל ב, כג, א): 'נגאם הגבר הווקם על', ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (מועד קטן טז:): 'שחקים עלה של תשובה'. 'ונגעים זמרות ישראל', כי על ידי בחינת נעים זמירות ישראל, דהינו ספר תהלים שיש, על ידי זה הווקם עלה של תשובה, כי על ידי תהלים זוכין לתשובה כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה ד:): 'לא היה דוד רואי לאותו מעשה, אלא כדי להורות תשובה לחידי' וכו'. נמצא שעקר הוראת התשובה על ידי דוד המלך, ועקר התשובה של דוד המלך הוא ספר תהלים, שאמרו בהתעוררות גדול מאד וגבורה הקדש, עד שכל אחד ואחד כפי מה שהוא יכול למצא את עצמו בתוך ספר תהלים, ולזכות לתשובה על ידי אמירת תהלים כנ"ל.

ועקר הזדככות שנים עשר שבטי י-ה, שהם מ"ט אותיות, שהם בחינות מ"ט שערי תשובה, היה במצרים, שהוא בחינת מצר הגרון, שהוא בחינת תשובה עלאה (כמוכא ככתבי האר"י ז"ל, ועין שם והבן היטב). ועל כן אחר שזדככו שם במצרים וזכו לצאת משם, ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם כנגד מ"ט שערי תשובה, שהם בחינת מ"ט אותיות הנ"ל. וביום החמשים, אז: 'ויגדל ה' על הר סיני' (שמות יט, כ), זה בחינת: 'ואשובה אליכם'. בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, כפיכחול, בחינת שער החמשים כנ"ל.

וזהו: 'ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו', סופי תבות, הם אותיות תהלים ואותיות תשובה. כי על ידי תהלים זוכין לתשובה, שהיא בחינת שמות בני ישראל הבאים מצרימה וכו'. כי מ"ט שערי תשובה הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות בני ישראל, הבאים מצרימה, להזדכך שם כנ"ל.

וזה שאנו רואין, שבימי תשובה, דהינו באלול ועשרת ימי תשובה, כל ישראל עוסקין אז באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגל לתשובה כנ"ל. ועל כן הוא דבר גדול מאד לעסק תמיד באמירת תהלים, כי תהלים הוא התעוררות גדול מאד מאד להשיג יתברך, אשרי שיאחז בו. עכ"ל.

"וגם אל כל יודעי ספר אשר בכל דור דור אבקש זאת מאיתם, יעשו עמי חסד של אמת וישתדלו לקרוא דברי בפה מלא וכו', ואם אזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ממי שאקבל ממנו טובה - אשתדל לשלם לו במיטבא ולבקש רחמים עליו, בני ועמי שמעוני והחינוי ותחי נפשכם" (לשון רביה"ק זצ"ל בספרו 'אורות אילים' שקלים פ"ב ה"ה).
"וכן אני עני ואביון אפול תחייתי בעשר חילות ואומר: רעי חנוני, וכל אשר כוחכם למעבד לי נייח נפשא עבדו, ואם אזכה לחזות בנועם ה', גם אני אשלם במיטבא" (לשון רביה"ק זצ"ל בספרו 'אורות אילים' זוה"ק ח"א דף ריו ע"ב).
"וגם אחלה פני כל יודעי דת, שיקראו בספרי וידרשו מילי ברבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אולי יתעשת האלוקים לי ויזכני שיעשו דברי פירות ובכן נפשי תגיל בה'. ואם אזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, אשלם במיטבא לכל מאן דלימטי לי מיניה הנאה" (לשון רביה"ק זצ"ל בהקדמת ספרו 'פלא יועץ').
"גם אודיעכם רבותי, כי רוח גדול טמון בקריאה בספר הזה ובמילוי האמונה בו, והוא: שאדוני אבי זצוק"ל זיע"א, אומר בהקדמתו לספר בלשון הקודש, ומפציר כי יקראו דבריו וידרשו, למען יתנו פרי וימלאום, כי בזה ישנו תועלת וזכות לעולם הבא, והוא נותן מילתו באמרו כי המוצא בדברים תועלת, מחוייב יהיה הוא לשלם לו טובה, ולבטח תשלום הטובה הוא בכך שישא הפילה שיהיה חלקו טוב, וכל המתחייב ומבטיח - בעל חוב נעשה, ולבטח יהיה פועל חובו ונאמן בדברו, ואל יקל בעיניכם הדבר שיהיה לאדם מליץ טוב בעולם הזה ובבא אחריו. ויובן כי אלה העוסקים בהפצת הספרים ועושים השתדלויות אחרות למען יקראו הספרים, מתייבים הינם עוד יותר את אדוני אבי זצוק"ל זיע"א. על כן, מתבקש כל אחד לסייע לעשות רצונו של צדיק כאשר תשיג ידו" (לשון רביה"ק זצ"ל בהקדמתו לספר 'פלא יועץ').

הפלא יועץ
רבינו אליעזר
בר יצחק פאפו
וצוקל
נלבע יח תשרי תקפ"ח

בימי השופטים ירבה בצדקה לעמים - ועל ידי זה יתקן חטאת נעורים

"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו" (שמות א, א).

כתב רביה"ק מהר"א פאפו זצ"ל בספרו דן ידיו (פרשת שמות), וזה לשונו: "הנה ידוע גודל חטא ופגם ועוון ז"ל, אשר תסמר שער בשר האדם מראות ברע וחומר שבו, כאשר האריכו בזוהר הקדוש ובעלי המוסר. ובחמלת ה' עלינו נתן לנו הימים האלה ימי השופטים - שהם ימי חפץ, ימי רצון, לענות בצום נפשו, וכיפר מאשר חטא על הנפש, איש כפי יכלתו, ומצא כדי גאולתו.

ואשריהם ישראל, יש שמתענים שמונים וארבע תעניות וכו', ויש שמתענים רק כל ימי שני וחמישי, והכל כפרא עושה. אך דא עקא, כי ראיתי בני עליה והינם מועטים, ושאר עמא דארעא לא תחסר כל אוכל למו, באומרם כי כשל בעוונם כוחם, ולא עצרו כוח להתענות.

והנה כמו כשהרופא כאשר יראה שהחולה הוא בתכלית החולשה, ואינו יכול לסבול הקזת דם, נותן לו רפואת על ידי איזה משקים למתק את הדם. כן לחולי הנפש, צריכים החכמים אשר עליהם המשרה ליישר את העם, לבקש להם דרך אשר יוכלו עמוד בו, ויעלה להם ארוכה ומרפא למחלת הנפש לאשר לא יוכל להתענות ולמעט את דמו.

הנה זאת מצאנו שיש תקנה במתן דמים, וגדולה צדקה שמכפרת, דכתיב (דניאל ד, כד) "וחטאך בצדקה פרוק". ובפרט לענין פגם הברית, הצדקה היא משפר התיקונים, כמו שפירשו המפרשים ואסמכוה אקרא (הושע י, יב) "זרעו לכם לצדקה", כתיב (תהלים קיב, ט) "פיצור (ניצוצי הקדושה, מאי תקנתיה?) נתן לאביונים" וכו'.

ובכן עצתי יתכון לעד, שיתאספו ראשי עם, ואיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק ונתחזק, העשיר לו ירבה, והבינוני לא ימעיט בהתנדב עם וכו', ואפילו מאן דדחיקא ליה שעתא, לו יוסיף תת כוחו להרבות בצדקה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (גיטין ז, א) אם רואה אדם שמזונותיו מצומצמים - יעשה [מהן] צדקה ובזה ניצול מן העניות וכו'.

וזה רמז הכתוב "וישימו עליו שרי" - שהם התלמידי חכמים אשר להם המשרה למשול בעם, "מסים" - מטילים מס על העם ליתן לצדקה, וצריכים הם לעשות כן "למען" ובשביל אותם האנשים אשר "ענותו" - לענות בצום נפשו, "בסבלותם" - כמשא כבד יכבד עליהם, ולזה עושה להם תיקון במה ש"ויבן" - הבין והתבונן, "ערי מסכנות" - עיר זה הגוף (נדרים לב:) שהם העניים סובלים מסכנות ושבר רעבון, "לפרעה" - אותיות לפה רע, "את פתם" (מלשון פת) - חולי הפה מפני חסרון הלחם, וגם "רע מסס" - רע להם מפני חסרון העץ גימטריא מס"ס, וצריך לבקש להם תיקון, והחלש יאמר גיבור אני, "וכאשר יענו אותו" - שרואה שמזונותיו מצומצמים, "כן ירבה" - ליתן לצדקה, "וכן יפרוץ" - יוסיפו לו מן השמים הון ועושר בביתו. עכ"ל.

קדיאת קודש

לכל הקוראים היקרים והנכבדים,

שלומכם יסגא לעד!

הנה זיכנו ה' יתברך לפני כמה חודשים להתחיל עם פרויקט גדול מאוד לתועלת הכלל והפרט, והם הגליונות הנפלאים "מליצי יושר", אשר המה מלאים וגדושים בפנינים יקרים מפי רבותינו הקדושים [האוד החיים, הבעל שם טוב, הודע שמשון, הפלא יועץ, הליקוטי מוהר"ן, והאבי עזרי, זכר צדיקים לברכה], אשר הבטיחו שיהיו "מליצי יושר" בעד מי שילמד או יזכה אחרים ללמוד בדברי תורתם.

ויש תועלת גדולה מאוד בגליונות הללו, גם בעצם הלימוד והחיזוק מדברי תורתם, וגם שזוכים הלומדים והמסייעים שכל הצדיקים הנזכרים מליצים טוב בעדם לפני ה' יתברך, וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם [חולין ז:].

ותהילת לאל עליך, שהגליונות הללו הודפסו באלפי עותקים והופצו בכל הארץ, וראינו שיש חיזוק גדול מאוד מהגליונות הללו, ורבים התחזקו מדברי התורה של הצדיקים הנזכרים, ורבים זכו לישועות גדולות על ידי זה. וכל זה התאפשר בזכות הציבור היקר שנתתם לעין הגדול הזה, ותרמו וסייעו בעין יפה ובנפש חבה.

וכיון שראינו את התועלת העצומה שיש בזה, החלטנו בעד"ה להעלות בקדוש, ולהוציא גליון שבועי על פרשת השבוע, מלא וגדוש בפנינים יקרים מפי הצדיקים הנ"ל.

וב"ה אנו רואים שיש בו תועלת גדולה, ורבים נהנים ומתחזקים ממנו בעבודת ה' יתברך.

אך דא עקא, שההוצאות גדולות מאוד, וכל ההוצאה וההפצה מתאפשרת רק בזכות הציבור היקר שנתתם לענין. לכן אנו פונים לציבור הקדוש, לבוא לעזרת ה' בגבדים, ולהזיחם לפרויקט הגדול והקדוש הזה - שיש בו תועלת עצומה לכלל ולפרט. וכל אהוד ואהוד יתרום כפי יכולתו, [ומי שיכול לתרום בקביעות - אשריו ואשרי חלקו]. וידע נאמנה בלי שום ספק - שכל מה שיתרום יחזיר לו ה' יתברך פי כמה וכמה, ויזכה לישועות גדולות בכל הענינים שצריך, וזו הבטחה מפורשת מפי כל הצדיקים הנזכרים!

שפע ברכה והצלחה ברוחניות ובגשמיות

מאיר דהן | ברוך בן צור | מיכאל איתן בן שושנה | אליהו גורגוב | דוד אטיאס | אלישע אטיאס | דוד אביטל | עדי אביטל | ירוחם בן מרים פרץ | דב תורגמן | שי תמם | אלחנן פנחסוב | יזהר שאול | שלמה שאול | יעקב אייזיקס | אלעד סופר | רון חזי | דוד מגידושי | יחזקאל נתנאל | דניאל נחמיאס | ניר בר | דיני ודליה זית | ניתאי והילה קפלן | יונתן עמרן | יצחק גלצר | משפחת שושני | מזל נעמי בת מרית נורית - רפואה שלימה ובריאות איתנה | דוד בן מזל נעמי - רפואה שלימה ובריאות איתנה | יעקב אברהם בן מזל נעמי וחני חנינה בת דליה וכל יוצאי חלציהם - בריאות איתנה והצלחה בכל מעשי ידיהם ונחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם | רחל לאה בת מזל נעמי - זיווג הגון בקרב | מאיר יצחק שמעון בן מזל נעמי - ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו וזיווג הגון בקרב | לכות חזרה בתשובה שלימה: לדן בן אמה, דליה בת חנינה, אדם יוסף בן דליה, מורן בת מזל וכל יוצאי"ה.

ניתן לתרום להוצאת הגליונות

"מליצי יושר", באמצעות PayBox

למספר 050-3280226

ולציון "עבור מליצי יושר"

"וכן אני מבקש מכל אלו התלמידים היודעים שקיבלו תועלת ממני, הן בתורה והן ביראת ה' והן במידות, שיעשו חסד עמדי וילמדו בעד עילוי נשמת, אפילו משנה אחת או מחשבה אחת של מוסר, ויהיה זה שכרי, כי גם אני מסרתי את נפשי להצלחתכם בלימוד, ואם יהיה בידי לעשות ולהמליץ לטובתכם אעשה בלי נדר" (מצוואת רביה"ק צ"ל).

האבי עזרי
רבינו אלעזר מנחם
מן בר עזריאל שך
זצוקל
נלבע טו מרחשון תשס"ב

שכר המילדות על היראת שמים!

ומצד שני מצינו עוד ענין של שלמות המעשים, נצייר לעצמנו את ענין המילדות שפרה ופועה, הנה היתה גזירה להמית את הבנים, ועמדו לפני מצב של כליון כלל ישראל, שלא יקום דור חדש. ושתי המילדות לא עשו כן, והם הצילו את עם ישראל. והנה שנינו (סנהדרין לז). כל המקיים נפש אחת מישראל - כאילו קיים עולם מלא, ועל אחת כמה וכמה המקיים נפשות רבות, ובוודאי אין לנו מושג על גודל שכרם ומעלתם. ועוד הוסיפו כמו שנאמר (שמות א יז) "ותחייך את הילדים" ואמרו (סוטה יא): שהיו מספיקות להם מים ומזון והחיו אותם.

וראיתי שמעוררים, דהנה מלשון התורה שמספרת בשבחם (שמות א, יז - כא) "ותראן המילדת את האלקים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים וכו' ויהי כי יראו המילדת את האלקים ויעש להם בתים" - בתי כהונה ובתי מלכות, מבואר שזכו לבתים על שיראו את האלקים, ולא על מה שהחיו את הילדים או על שהצילו את כלל ישראל!

ומכאן מבואר יסוד גדול בתורה על דקדוק במעשים, דהנה כתיב (דברים לב, ד) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט", "תמים" - הוא שלם, בדיוק, כענין אמירת לשון של "בחצות" ולא רק "כחצות", שלם אינו רק שאיננו פגום כפגומת סכין של שחיטה ששיעורה בחגירת צפורן, ופחות מזה אינו פגום, אלא גם שלא יהיה שום חסרון, כי תמים פעלו, אף על פי שאינו פגום במוחש.

ובמבט זה של שלמות - בוחנים משמים גם את מעשי האדם על כל פרט ונקודה במעשה, ולכן יתכן שעל ידי פגם קטן ודק - אין המעשה הטוב שלם, אין זו שלמות. וכן להיפך, כאשר יש נקודה טובה, דיבור, או נטיה טובה במעשה רע - הוא ניכר לעצמו! ואין המעשה כולו רע, כי תמים פעלו. ולכן כל חלק עומד לעצמו, ויש עליו שכר או עונש. אין העבירה גורמת להפסיד את שכר המצוה, ואין המצוה מגינה מעונש על חלק הרע שבמצוה. המעשה הטוב יחשב כטוב, אך תהיה תביעה על החיסרון והפגם. ולהיפך, יהיה שכר על החלק הטוב שבמעשה הרע. ולכן אין מתקבל תירוץ כאמירת 'שכחתי' או 'עשיתי לצאת ידי חובה', כי יש משמעות לכל נקודה!

(מחשבת מוסר ח"א עמ' רסט)

העלון מוקדש לעילוי נשמת רבותינו הקדושים

האוד החיים - רבינו חיים ב"ר משה בן עטר זצוק"ל, נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג
הבעל שם טוב - רבינו ישראל ב"ר אליעזר ושרה זצוק"ל, נלב"ע ו' סיון תק"ב
הודע שמשון - רבינו שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצוק"ל, נלב"ע ו' אלול תקל"ט
הליקוטי מוהר"ן - רבינו נחמן ב"ר שמחה ופיגא זצוק"ל, נלב"ע י"ח תשרי תקע"א
הפלא יועץ - רבינו אליעזר ב"ר יצחק פאפוי זצוק"ל, נלב"ע כ' תשרי תקפ"ח
האבי עזרי - רבינו אלעזר מנחם מן בר עזריאל שך זצוק"ל, נלב"ע ט"ז מרחשון תשס"ב
הזכר יעקב - רבינו יעקב ב"ר אברהם ורחל לוי זצוק"ל, נלב"ע י"א אלול תש"ל

לעילוי נשמת

מרן הראש"ל הגאון רבי עובדיה יוסף ב"ר יעקב וגורגיה זצ"ל | מרן הראש"ל הגאון רבי מרדכי צמח בן מזל טוב זצ"ל | מרן שה"ת הגאון רבי שמריהו יוסף חיים ב"ר יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל | הגאון רבי יעקב חי בן מרגלית זצ"ל | הגה"צ רבי יעקב שמשון ב"ר משה יהושע לנדמן זצ"ל | ר' יחיאל מיכל בן מרים - נלב"ע ל' במרחשון תשע"ד | הגה"צ רבי נסים פרח"ל ב"ר מיימון וסוליקה זצ"ל | הגאון רבי אפרים ב"ר אברהם ברוך גרינבלט זצ"ל - נלב"ע ב' שבט תשע"ד | שלמה בן סלחה ז"ל - נלב"ע י"ט אלול תשנ"ד | חנינה בת חביבה ע"ה - נלב"ע י"א אלול תשס"ז | יוסף בן ורה ז"ל - נלב"ע י"ז חשון תשמ"ז | אמה בת שושנה ע"ה - נלב"ע י"ט סיון תשנ"ב | נוריה נורית בת עזיה ע"ה - נלב"ע ט"ז חשון תשס"ח | אברהם בן שרה ז"ל - נלב"ע ז' אדר א' תשע"א | נתנאל בן שמחה ז"ל | עזיה בת צחלה ע"ה | דוד יהודה בן מזל ז"ל | רחל בת מרים ע"ה | הדר בת רחל נעמי ע"ה | אברהם שלום בן ברוך בנדעט ז"ל | מאשה רבקה בת טובה ע"ה

© כל הזכויות שמורות. יו"ל ע"י מוסדות התורה "אביר יעקב" - בראשות מו"ר הרה"ג יעקב ראש שליט"א.

ניתן לקבל את הגליון במייל: melizei.yosher@gmail.com

ניתן להקדיש את הגליון: לע"ג, להצלחה, לפרנסה, לבריאות, לזיווג הגון, לזרע של קיימא, ולכל הישועות, והוא בדוק ומנוסה!

וכן אם יש יארצייט באותו שבוע - אפשר לשלוח את השמות בשבוע שלפניו, ונקדיש את הגליון לעילוי נשמתם.

לברורים: ניתן ליצור קשר במייל - melizei.yosher@gmail.com או בטלפון: 052-7142437 בין השעות 13:00 - 15:00 בלבד